

הכנסת מרכז המחקר והמידע

ירושלים, כ"ה בכסלו תשע"ו
7 בדצמבר 2015

לכבוד
חה"כ דוד אמסלם,
כאן

הנדון: תשלום מיסים עירוניים עבור תחנות מוניות ומפרכי חנייה של מוניות בערים הגדולות בישראל

בהמשך לבקשתך, להלן יוצגו נתונים בדבר גביית ארנונה עבור תחנות מוניות, מפרכי חנייה של מוניות ואגרות/ היטלים מוניציפליים בגין חניות של מוניות בערים הגדולות בישראל.

לצורך מענה על הסוגיות שבנדון, לגבי כלל הרשויות בישראל, פנה מרכז המחקר והמידע של הכנסת אל משרד הפנים ואל מרכז השלטון המקומי. מתשובת משרד הפנים לבקשת המידע לעניין גביית ארנונה בכלל הרשויות עבור תחנות מוניות, לרבות סוגיית התעריפים וגביית הארנונה עבור מפרכי חנייה, נמסר על ידי סיון להבי, מנהל תחום בקרה, תקצוב ופיתוח במינהל השלטון המקומי כי בדוחות המבוקרים של הרשויות מפולחים נתוני הארנונה על פי סיווגים ראשיים בלבד. על פי תשובתו, מכיוון שאין סיווג ראשי לתחנות מוניות אין בידי מינהל השלטון המקומי במשרד הפנים נתונים לגבי סך הגבייה והתעריפים. עוד נמסר כי בדרך כלל, תחנת המוניות עצמה מחויבת בסיווג ראשי של משרדים, שירותים ומסחר, ובמידה ולתחנה יש חנייה פרטית סגורה, היא תחויב בתעריף של קרקע תפוסה.¹ בנוסף, נמסר על ידי איתי פלומבו ממטה המינהל לשלטון מקומי כי בידי המינהל אין מידע לגבי הרשויות שהותקן בהן חוק עזר ייעודי המסדיר גביית אגרת חנייה למוניות, אולם שיש בכוונת המינהל להוביל תהליך מיפוי כזה.² מתשובת מרכז השלטון המקומי לפנייה נמסר כי אין ברשותם המידע המבוקש, וכי יש לפנות לרשויות עצמן באופן פרטני.³

לאור העובדה כי מתשובת משרד הפנים ומרכז השלטון המקומי עולה כי אין גוף ממשלתי המרכז את המידע הנדרש, פנה מרכז המחקר והמידע של הכנסת בבקשת מידע בסוגיות שהוזכרו לעיל אל 14 הערים הגדולות בישראל, שבהן למעלה מ-100,000 תושבים. אלו הן הערים, על פי גודלן: ירושלים, תל אביב, חיפה, ראשון לציון, אשדוד, פתח תקווה, באר שבע, נתניה, חולון, בני ברק, רמת גן, בת ים, רחובות ואשקלון.⁴

¹ סיון להבי, מנהל תחום בקרה, תקצוב ופיתוח במינהל השלטון המקומי, משרד הפנים, דוא"ל, 26 באוקטובר 2015.

² איתי פלומבו, מטה מינהל לשלטון מקומי, משרד הפנים, דוא"ל, 22 בנובמבר 2015.

³ איתי חוטר, סמנכ"ל כלכלה, מרכז השלטון המקומי, דוא"ל, 1 בנובמבר 2015.

⁴ להרחבה אודות מאפייני ערים אלה, ראו: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, פני החברה בישראל: מבט על הערים הגדולות, דוח מספר 7, אוקטובר 2014. כניסה אחרונה: 19 בנובמבר 2015.

מתשובות הערים,⁵ עולה תמונת המצב הבאה :

1. גביית ארנונה עבור **תחנות המוניות** בערים הגדולות מתבצעת לרוב בהתאם לאחד משני סעיפי גבייה עיקריים. טבלה 1 שלהלן מסכמת את תעריפי הגבייה, שטח כולל של מוניות בכל עיר וכן את סך החיוב בשנת 2014 מאמצעי גבייה זה.

טבלה 1: נתונים שונים בדבר גביית ארנונה לתחנות מוניות בערים הגדולות בישראל

עירייה	סיווג הגבייה בצו הארנונה	תעריף למ"ר לשנה (ש"ח)	שטח כולל לתחנות מוניות בעיר (מ"ר)	סה"כ חיוב בשנת 2014 (ש"ח)
ירושלים	משרדים/ עסקים	325-336	לא נמסר	לא נמסר
תל אביב	משרדים/ עסקים	247-361	לא נמסר	לא נמסר
חיפה	משרדים/ עסקים	67-312	לא נמסר	לא נמסר
ראשון לציון	תחנת מוניות	160-257	104	25,149
אשדוד	משרדים/ עסקים	156-185	225	44,337
פתח תקווה	משרדים/ עסקים	190-366	242	73,321
באר שבע	תחנת מוניות	223-348	117	36,822
נתניה	משרדים/ עסקים	260-345	לא נמסר	לא נמסר
חולון	משרדים/ עסקים	210	112	לא נמסר
בני ברק	משרדים/ עסקים	292	כ-175	כ-50,000
רמת גן	משרדים/ עסקים	117-316	לא נמסר	לא נמסר
בת ים	משרדים/ עסקים	301-335	90	29,939
רחובות	משרדים/ עסקים	113-321	לא נמסר	לא נמסר
אשקלון	משרדים/ עסקים	310-366	58	18,021

מן הטבלה עולה כי ב-12 מתוך 14 הרשויות שנבדקו, הגבייה היא על פי סיווג משרדים/עסקים, ובשתיים מהן (באר שבע, ראשון לציון), הגבייה מתבצעת על פי סיווג מיוחד לתחנות מוניות. תעריף החיוב למ"ר לשנה נפרש על טווח רחב, בין היתר כתלות בגודל שטח התחנה הכולל וכן באזור שבו היא מצויה בתוך העיר. התעריף נע, נכון לנתוני שנת 2015, בין 67 ש"ח ועד 366 ש"ח למ"ר לשנה.

2. תשלום בגין **מפרכי חנייה של מוניות**, ככל שהוא נדרש על ידי הרשות, יכול להיעשות בכמה הסדרים. נוסף על גביית הארנונה עבור שטח תחנת המונית, נמצא כי חלק מהרשויות משתמשות באמצעי גבייה שונים גם עבור שטחי החנייה של המוניות: בשתיים מהעיריות מתבצעת גביית ארנונה, בעירייה אחת ישנה גבייה של דמי שימוש ובחמש עיריות ישנה גבייה של אגרה שנתית. בחמש עיריות לא מתבצעת גבייה עבור מפרכי החנייה. בשלוש עיריות נמסר שאינן גובות ארנונה עבור מפרכי חנייה, אולם לא נמסר מידע בסוגיית גביית אגרת חנייה או דמי שימוש עבור מפרכי החנייה. להלן פירוט בדבר אופי הגבייה בערים השונות והתעריפים.

3. בשתי רשויות שנבדקו (אשדוד וראשון לציון) ישנה **גביית ארנונה גם עבור שטח מפרכי החנייה**. בעיריית ראשון לציון תעריף הגבייה הוא 6.20 ש"ח למ"ר לשנה, ובסך הכול הגבייה מאמצעי זה בשנת

⁵ עיריית ירושלים: משה לוי, מנהל אגף השומה והגבייה, באמצעות פקס, 8 בנובמבר 2015; עיריית תל אביב: שלומית שטיינר, מנהלת מוקד פניות הציבור, דוא"ל, 18 בנובמבר 2015; חיפה: עאמר סלאמה, מנהל מחלקת חיובים, דוא"ל, 12 בנובמבר 2015; עיריית ראשון לציון: פרנקו גונן, מנכ"ל העירייה, דוא"ל, 9 בנובמבר 2015; עיריית אשדוד: מזל אבוטבול, מנהלת אגף הגבייה, 4 בנובמבר 2015; עיריית פתח תקווה: רו"ח ניסים חנגל, הממונה על ההכנסות ומנהל הארנונה, דוא"ל, 11 בנובמבר 2015; עיריית באר שבע: יחיאל חמו, מנהל אגף הגבייה ומנהל הארנונה, 5 בנובמבר 2015; עיריית נתניה: יוסי סוירי, אגף ההכנסות, דוא"ל, 15 בנובמבר 2015; עיריית חולון: מיכל ישראל, עוזרת מנכ"ל, דוא"ל, 12 בנובמבר 2015; עיריית בני ברק: בנימין שטיינהרט, מחלקת שומת מוסדות, דוא"ל, 9 בנובמבר 2015, עיריית רמת גן: טובה דואני, סגנית מנהל אגף הכספים, מכתב, 4 בנובמבר 2015; עיריית בת ים: גבי ולדבר, מנהל הארנונה ומנהל אגף ההכנסות, דוא"ל, 3 בנובמבר 2015; עיריית רחובות: מנחם רוזנטל, סגן גזבר, דוא"ל, 22 בנובמבר 2015; עיריית אשקלון: יפית בן שושן, מנהלת מחלקת עסקים, דוא"ל, 2 בנובמבר 2015.

2014 הסתכמה ב-1,471 ש"ח. בעיריית אשדוד התעריף נע בין 17.31-28.84 ש"ח למ"ר לשנה, ובסך הכול הגבייה מאמצעי זה בשנת 2014 עמדה על 4,078 ש"ח. בעיריית אשקלון לא מתקיימת גביית ארנונה עבור מפרצי חנייה, למעט מקרה אחד שבו כחלק מהסכם השכירות נגבה סכום של 823 ש"ח עבור קרקע בשטח של 30 מ"ר (תעריף החיוב למ"ר לפי נתונים אלו : 27.43 ש"ח למ"ר).

4. ישנן מספר רשויות שהותקן בהן חוק עזר עירוני לעניין העמדת רכב וחנייתו, והן גובות מתוקפו אגרה בסכומים משתנים. באשדוד אין גביית אגרה מסוג זה, אולם היא גובה דמי שימוש חודשיים בגין מקומות חנייה השמורים למוניות בעיר. בטבלה 2 שלהלן מפורטים גובה האגרה/ דמי השימוש השנתיים וסך הכנסות העירייה מאמצעי גבייה זה בשנת 2014.

טבלה 2: גביית אגרת חנייה שנתית/ דמי שימוש עבור מפרצי חנייה של מוניות

ירושלים ⁶	תל אביב ⁷	חיפה ⁸	נתניה ⁹	חולון ¹⁰	אשדוד ¹¹	תעריף שנתי למקום חנייה אחד (ש"ח לשנה)
אזור א: 10,802 אזור ב: 5,911 אזור ג: 2,364	547	480.5	85	400	דמי שימוש, הנעים בטווח שבין 1,344 - 2,160	
כ-650,000 ש"ח	כ-500,000 ש"ח	35,924 ש"ח	22,960 ש"ח	לא נמסר	83,664 ש"ח	סך הגבייה בשנת 2014 מאמצעי זה

מן הנתונים עולה כי טווח החיוב לאגרה הינו רחב, ומתאפיין בשונות גדולה בין עיריות. עיריית ירושלים מאופיינת בתעריפי חיוב גבוהים בהשוואה לשאר הרשויות שנבדקו, בעוד שבעיריית נתניה החיוב השנתי הוא הנמוך ביותר. יודגש, כי לא נמסרו למרכז המחקר והמידע של הכנסת נתונים לגבי מספר מקומות החנייה הכולל שבגינו נגבתה אגרה/דמי שימוש וכי מעיריית חולון לא נמסר מה היה סך התקבולים מאגרת החנייה הנגבית על ידה בשנת 2014. הבדלים בסך הגבייה בשנת 2014 הינם, בין היתר, תוצאה של מספר מקומות חנייה שונה בין העיריות ואינם נגזרת בלעדית של גובה האגרה/ דמי השימוש השונים הנגבים בכל עירייה.

5. בעיריות פתח תקווה, בני ברק, באר שבע, בת ים ואשקלון לא מתקיימת גביית אגרה על פי חוק העזר כאמור.

6. לא התקבלה התייחסות מהעיריות רמת גן, רחובות וראשון לציון ביחס לגביית אגרה או דמי שימוש שנתיים, ולכן ייתכן שהן אכן גובות תשלומים אלו, אולם בידי מרכז המחקר והמידע של הכנסת אין גישה אל הנתונים נכון למועד סגירת המסמך.

בברכה,
רינת בניטה
רכזת מחקר ומידע

אישור: שרון סופר, ראש צוות בכירה.

⁶ קובי ממליה, מנהל המרכז המטרופוליני לניהול, תנועה ותחבורה ציבורית, מינהל התכנון, עיריית ירושלים, דוא"ל, 19 בנובמבר 2015.

⁷ שלומית שטיינר, מנהלת מוקד פניות הציבור, עיריית תל אביב-יפו, דוא"ל, 18 בנובמבר 2015.

⁸ גבי אוזנה, סגן מנהל המחלקה לרישוי עסקים, עיריית חיפה, דוא"ל, 18 בנובמבר 2015.

⁹ יוסי סוירי, אגף ההכנסות, עיריית נתניה, דוא"ל, 9 בנובמבר 2015.

¹⁰ מיכל ישראל, עוזרת מנכ"ל, עיריית חולון, דוא"ל, 23 בנובמבר 2015.

¹¹ גילה קרילקר, מפקחת מחלקת נכסים, עיריית אשדוד, שיחה טלפונית, 19 בנובמבר 2015.